

Debat: Fra laboratorium til hospitalsseng

Af rektor Ralf Hemmingsen, rektor Lars Pallesen, DTU og Vibeke Storm Rasmussen, formand for Regionsrådet i Region Hovedstaden

Jyllands-Posten 20. januar 2007, jp, side 15

Hovedstadens medicosamarbejde er i international særklasse, og nu bliver det endnu bedre, anfører kronikørerne.

På intensivafdelinger over hele verden står et uundværligt apparat, som måler blodets indhold af ilt og syre. Apparatet er udviklet på Rigshospitalet af danske læger og ingeniører. Hver dag bruger diabetikere en lille diskret pen, når de skal tilføje kroppen den helt rigtige mængde insulin. Pennen er udviklet af danske læger og ingeniører. Inde i øret på mange mennesker med dårlig hørelse gemmer der sig verdens bedste høreapparater. Og ja, den nye generation af små, digitale høreapparater er også udviklet i et godt samarbejde mellem danske læger, ingeniører og hospitaler.

I hovedstadsregionen har vi glimrende forudsætninger for at udvikle ny viden, nye apparater, teknologier og lægemidler, der kan forbedre menneskeliv, revolutionere patientbehandlingen og blive en god forretning for regionens virksomheder. Vi råder således over en markant kompetenceklynge af universiteter, hospitaler og virksomheder i krydsfeltet mellem medicin, biologi og teknologi. Nu samler vi kræfterne og skaber et endnu stærkere samarbejde.

Hele fødekæden

Den 1. januar blev Landbohøjskolen og Danmarks Farmaceutiske Universitet lagt sammen med Københavns Universitet (KU). Dermed er Skandinaviens største universitet skabt. Et bredt favnende universitet med en enestående samling af "health and life sciences". Både de klassiske som lægestudiet og de naturvidenskabelige kernediscipliner, men også hele fødekæden til opdagelse af nye lægemidler: fra forskning i biologiske molekyler til forsøg med ny medicin. KU vil oprette en "Drug Discovery Unit", som bl.a. skal bane vejen for, at nye lægemidler og behandlingsformer når fra laboratoriet til hospitalssengen. Samtidig dækker KU hele kæden fra jord til bord til sundhed til velfærd.

Mad mætter ikke kun

Det nye Danmarks Tekniske Universitet (DTU) vil favne Forskningscenter Risø, Danmarks Fødevareforskning, Danmarks Fiskeriundersøgelser, Danmarks Rumcenter og Danmarks TransportForskning. Derved skabes det andet store universitet i hovedstadsregionen – et bredt funderet og erhvervsrettet teknisk eliteuniversitet. DTU-fusionen giver en unik mulighed for at arbejde med værdiskabelse, velfærd og sundhed under ét.

F.eks. har forskere vist, at mad er en langt større kilde til sundhed og velvære end tidligere tiders ernæringseksperter havde fantasi til at forestille sig. Mad skal ikke bare gøre os mætte. Maden har også betydning for humøret, indlæringsevnen og vores evne til at modstå sygdomme som kræft. Derfor bør det vække omtanke, at flere og flere lever af færdigmad: Fra kantinen, døgnkiosken eller frysedisken. Fremstilling af fødevarer uden for hjemmet udfylder et behov og skaber beskæftigelse og værdi i virksomhederne, og det er helt fint. Men de færdige produkter skal også bidrage til vores sundhed.

Desværre går folkesundhed og færdigretter endnu ikke hånd i hånd. At gøre maden endnu sundere for krop og sind er derfor en central opgave på det nye DTU.

Stærk sundhedsregion

Ikke kun universiteterne samler kræfterne. Fra nytår samles også hospitalerne fra Hovedstadens Sygehusfællesskab, Københavns Amt, Frederiksborg Amt og Bornholms Regionskommune i én region – Region Hovedstaden.

Vi bliver den største sundhedsregion i landet med 10 hospitaler, 36.000 ansatte, 6.000 senge og op mod 1 mio. patientbehandlinger om året. Dertil kommer, at over halvdelen af alle forskere i det danske sundhedsvæsen arbejder på regionens hospitaler. Samtidig er der gode muligheder for samarbejde med f.eks. hospitalerne i den nye Region Sjælland.

Særligt udvikling af ny medicin er en langvarig og yderst kostbar proces. Det er vigtigt, at ny medicin kan testes og udvikles i et samspil med hospitalsforskere på en homogen og velregistreret befolkning og i et klinisk forskningsmiljø af høj kvalitet. Det sparer tid og penge og mindsker risikoen for fejlinvesteringer. Her spiller hospitalerne en vigtig rolle ved at hjælpe industrien med kliniske forsøg, der er med til at sikre en høj kvalitet i afprøvninger af medicin og apparatur.

Størst medicoeksport

Danmark har verdens største medicoeksport på over én mio. kr. pr. medarbejder. Langt hovedparten af virksomhederne inden for medicoindustrien er placeret i og omkring hovedstaden. Nogle er sågar markedsledere inden for deres felt – f.eks. inden for lægemidler mod diabetes, cancer og depression. Tælles den anden side af Øresund med, er regionen i den absolutte top inden for medicinsk og bioteknologisk forskning, kun overgået af London og Paris.

Der har i mange år været et tæt samarbejde mellem hospitaler, universiteter og regionens mange medico-, biotek- og medicinalvirksomheder. Det er med til at skabe et forskningsmiljø og en patientbehandling i verdensklasse og sikrer, at regionens virksomheder klarer sig godt i den stigende globale konkurrence.

Vaccine mod cancer

Trekantalliancen mellem KU, DTU og hospitalerne gør hele tiden nye opsigtsvækkende opdagelser. Laboratorier på KU og DTU spiller ping-pong, hvor lægefaglige eksperimenter og computermodeller gensidigt forfiner hinanden og forbedrer vores viden om væsentlige sygdomme. Den nye viden er allerede anvendt i et projekt på Herlev Hospital, hvor man tilbyder kvinder med brystkræft at være med i et forsøg med en mulig cancervaccine. Læger fra KU og ingeniører fra DTU bruger også computersimulationer til at forske i, hvordan man kan påvirke mængden af sukker i blodet hos diabetikere.

På Herlev Hospital samarbejder en forsker med en dansk virksomhed om at udvikle et nyt apparatur, der måske på sigt kan forbedre behandlingen af eksempelvis kræft i hjernen, Parkinson og Alzheimer. Og på Glostrup Hospital er førende hovedpineforskere ved at udvikle medicinsk behandling af migræne – en folkesygdom, der hvert år betyder tab af arbejdstid og ikke mindst livskvalitet.

”Apparatadvokater”

Hvordan kan vi forstærke og udbygge forskning og videnoverførsel i vores trekantalliance? Lad os nævne et par initiativer. 60 studerende pendler allerede de 15 minutter med hurtigbussen mellem KU’s Sundhedsvidenskabelige Fakultet på Blegdamsvej og motorvejsafkørslen ved DTU i Lundtofte. De går nemlig på den fælles KU/DTU-uddannelse som civilingeniør i medicin og teknologi. Uddannelsen kombinerer medicinsk forståelse for patientens behov med den teknologiske know-how. Dermed bliver de en slags ”apparatadvokater”, der f.eks. kan udvikle bedre hospitalsscannere og ultralydsapparater, fremstille stærke biomaterialer til proteser eller få hospitalernes elektroniske udstyr til at tale bedre sammen.

Regionens forskningstunge hospitaler er dagligt i tæt kontakt med det Sundhedsvidenskabelige Fakultet på KU om den kliniske uddannelse af medicinstuderende. Klinisk forskning er afgørende for etablering af forskningsmiljøer af international klasse. Trekantalliancen styrkes yderligere med etableringen af Københavns Biocenter, der placeres på Rigshospitalets tidligere grund på Tagensvej. Centret samler udvalgte forskningsmiljøer samt en bioteknologisk forskerpark.

Omkring bordet i Hovedstadens Vækstforum sidder regionens vidensinstitutioner, erhvervsliv og myndigheder. I fællesskab har vi udtænkt en strategi, der bl.a. sætter fokus på innovationsprojekter mellem KU, DTU og hospitalerne. Pengene til projekterne skal komme dels fra EU, dels fra os selv – og forhåbentlig fra en regering, der har ambitioner om både universiteter og patientbehandling i verdensklasse.

KU, DTU og Region Hovedstaden vil i den kommende tid i fællesskab skabe et endnu stærkere samarbejde om innovation og videnoverførsel mellem vores forskere og hospitalerne. Målet er ikke kun at skabe en hurtigere vej fra tanke til faktura. Men i høj grad også at bygge en tresporet videnmotorvej fra vores laboratorier til regionens hospitalssenge – og patienter.